

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

«___» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методи аналізу нечислових даних в соціології

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія», «Соціальні технології»
спеціалізація
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Семестр 2
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю екзамен

Викладачі: Савельєв Ю.Б.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробник(и):

Савельєв Ю.Б., доктор соц. наук, доцент, доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

_____ (Сидоров М.В.-С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

1. Мета дисципліни – засвоєння студентами теоретико-методологічних основ сучасних методів аналізу нечислових даних і формування вмінь та практичних навичок роботи з нечисловими даними соціологічних досліджень з якісним або змішаним типом дизайну (qualitative & mixed design).

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни (за наявності)¹:

1. Знати основні принципи організації соціологічних досліджень з якісним дизайном та методи збору нечислових даних
2. Вміти готувати програму соціологічного дослідження
3. Володіти навичками роботи з англомовною науковою літературою

3. Анотація навчальної дисципліни:

Аналіз нечислових даних та кількісний аналіз за допомогою статистичних методів є двома чільними евристичними стратегіями при проведенні емпіричного соціологічного дослідження. Курс спрямований на формування у студентів знань та вмінь з обробки, аналізу та інтерпретації нечислових (текстових та візуальних) даних при проведенні досліджень з якісним або змішаним типом дизайну. Опанування дисципліни дозволить студентам самостійно використовувати методи тематичного контент-аналізу, «обґрунтованої теорії», дискурс-аналізу, феноменологічного, наративного та семіотичного аналізу, розуміти основи якісного компаративного аналізу та інтелектуального аналізу тексту і отримати практичні навички роботи з нечисловими даними.

4. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Засвоєння знань про основні методи аналізу нечислових (текстових та візуальних) даних та можливості їхнього застосування у соціології
- Засвоєння знань щодо планування аналізу нечислових даних при проведенні соціологічних досліджень з якісним або змішаним типом дизайну
- Засвоєння знань щодо дотримання професійних та етичних стандартів при проведенні аналізу нечислових даних у соціологічних дослідженнях
- Формування вмінь вибору оптимальних методів аналізу нечислових даних відповідно до завдань та об'єкту дослідження
- Формування вмінь з обробки, аналізу та змістовної інтерпретації нечислових (текстових та візуальних) даних

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу (зк1)
- Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел (зк11)
- Здатність застосовувати сучасні методи соціологічного аналізу соціальної реальності в професійній діяльності (фк5)
- Здатність дотримуватися принципів професійної етики соціолога та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності (фк10)
- Вміння використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань (фк11)

¹ альтернативний варіант :

Успішне опанування курсу _____

Знання теоретичних основ _____

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Основні методи аналізу нечислових (текстових та візуальних) даних та можливості їхнього застосування у соціології	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест з варіантами відповіді та відкритими відповідями	20
1.2	Процес планування аналізу нечислових даних при проведенні соціологічних досліджень з якісним або змішаним типом дизайну	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест з варіантами відповіді та відкритими відповідями	15
1.3	Професійні та етичні стандарти при проведенні аналізу нечислових даних у соціологічних дослідженнях	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест з варіантами відповіді та відкритими відповідями	15
2.1	Обирати оптимальні методи аналізу нечислових даних відповідно до завдань та об'єкту дослідження	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест з відкритими відповідями, практичні завдання	20
2.2	Обробляти, аналізувати та змістовно інтерпретувати нечислові (текстові та візуальні) дані	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	тест з відкритими відповідями, практичні завдання	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)					
Застосовувати набуті знання на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням практичних ситуацій (прн1)			+	+	+
Демонструвати навички індивідуальної та командної роботи у процесі вирішення фахових завдань (прн4)			+	+	+
Застосовувати новітні соціологічні теорії та методи аналізу соціальних явищ та процесів (прн8)	+	+		+	+
Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології при професійному спілкуванні; обміні інформацією; зборі, аналізі, обробці та інтерпретації даних й візуальному представленні результатів наукової діяльності (прн11)	+	+		+	+
Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі принципів професійної етики соціолога (прн12)			+	+	+
Застосовувати соціологічні знання, вміння та навички у міждисциплінарних дослідженнях (прн13)		+	+	+	+
Використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань (прн17)	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Практичні завдання з теми 1, теми 2, теми 3, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 = 12 балів/7 балів
2. МКР 1 (письмовий тест з варіантами відповіді та відкритими питаннями) з теми 1, теми 2, теми 3, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 = 10 балів/6 балів
3. Практичні завдання з теми 4, теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2 = 14 балів/9 балів
4. МКР 2 (індивідуальний дослідницький проект з аналізу нечислових даних та презентація результатів аналізу) з теми 4, теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2 = 24 балів/14 балів

- підсумкове оцінювання (у формі екзамену/комплексного екзамену, диференційованого заліку)²:

Екзамен = 40 балів/24 бали

- умови допуску до підсумкового оцінювання:

Студенти допускаються до екзамену за умови успішного виконання (не нижче порогового рівня позитивної оцінки) передбачених планом практичних завдань (з теми 1, теми 2, теми 3 = 7 балів і вище; з теми 4, з теми 5, теми 6 = 9 балів і вище) і модульних контрольних робіт (МКР 1 = 6 балів і вище; МКР 2 = 14 балів і вище).

7.2 Організація оцінювання: (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою навчальною програмою форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіку оцінювання).

1. МКР 1 (тест з варіантами відповіді та відкритими питаннями) з теми 1, теми 2, теми 3, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 проводиться письмово на практичному занятті – після теми 3
2. МКР 2 (індивідуальний дослідницький проект з аналізу нечислових даних та презентація результатів аналізу) з теми 4, теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2, дослідницький проект подається особисто у письмовому вигляді до встановленого терміну, презентації проводяться на практичному занятті – після теми 6

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

² Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	практичні заняття	Самостійна робота
1. Аналітичні стратегії роботи з нечисловими даними у соціології				
1	1. Вступ. Теоретико-методологічні засади методів аналізу нечислових даних	4	4	4
2	2. Сучасні методи аналізу нечислових	4	4	8
3	3. Етика роботи з нечисловими даними	2	2	4
4	<i>Модульна контрольна робота 1 (письмовий тест з варіантами відповіді та відкритими питаннями)</i>			12
2. Процедури обробки та методи аналізу нечислових даних				
5	4. Планування аналізу нечислових даних і вибір методів відповідно до завдань та об'єкту дослідження	2	4	10
6	5. Обробка та аналіз нечислових даних	2	8	12
7	6. Інтерпретація нечислових даних та підготовка звіту		4	12
8	<i>Модульна контрольна робота 2 (індивідуальний дослідницький проект з аналізу нечислових даних та презентація результатів аналізу)</i>			18
	ВСЬОГО³	14	26	80

Загальний обсяг *120 год.⁴*, в тому числі:

Лекцій – *14 год.*

Семінари – *0 год.*

Практичні заняття - *26 год.*

Лабораторні заняття - *0 год.*

Тренінги - *0 год.*

Консультації - *2 год.*

Самостійна робота - *80 год.*

9. Рекомендовані джерела⁵:

Основна: (Базова)

- Day, Ian. Qualitative Data Analysis. A user-friendly guide for social scientists. Routledge, 2005. <http://www.soc.univ.kiev.ua/uk/library/qualitative-data-analysis-user-friendly-guide-social-scientists>
- Qualitative data analysis: a methods sourcebook / Matthew B. Miles, A. Michael Huberman, Johnny Saldaña. Third edition. SAGE publications, 2014.
- Тичер С., Мейер М., Водак Р., Ветер Е. Методы анализа текста и дискурса / Пер. с англ. – Х.: Изд-во Гуманитарный центр, 2009.
- Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред. Н.Костенко, Л.Скокової. – К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. – 400 с.

Додаткова:

- Auerbach C., Silverstein L. B. Qualitative data: An introduction to coding and analysis. – NYU press, 2003. <http://www.soc.univ.kiev.ua/uk/library/qualitative-data-introduction-coding-and-analysis>

³ У робочій програмі навчальної дисципліни для лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять зазначається *реальна* кількість годин (*кратне 2 год. – час тривалості пари*).

⁴ Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

⁵ В тому числі Інтернет ресурси

2. Handbook of Qualitative Research / Edited by Norman K. Denzin, Yvonna S. Lincoln. – Sage Publications, 2000. <http://www.soc.univ.kiev.ua/uk/library/handbook-qualitative-research-edited-norman-kdenzin-and-yvonna-slincoln-2nd-ed>
3. Silverman, David. Interpreting Qualitative Data. Methods for Analyzing Talk, Text and Interaction. Sage Publications, 2006.
4. Vogt, W. Paul, et al. Selecting the right analyses for your data: Quantitative, qualitative, and mixed methods. Guilford Publications, 2014. <http://www.soc.univ.kiev.ua/uk/library/selecting-right-analyses-your-data-quantitative-qualitative-and-mixed-methods>
5. Андреенков В.Г., Орлов А.И., Толстова Ю.Н. (ред.) Анализ нечисловой информации в социологических исследованиях. Москва: Наука, 1985.
6. Гуреев С. Анализ рисунков в социологических исследованиях // Социологические исследования, 2007. - № 10. – С. 132-139.
7. Захарова Н. Визуальная социология: фотография как объект социологического анализа // Журнал социологии и социальной антропологии, 2008. - № 11(1). – С. 147-61.
8. Зевелева О. Биографический метод и критический дискурс-анализ: перспективы сочетания // Социология: 4М, 2014. - № 39. С.7-39.
9. Каныгин Г.В. Инструментальные средства и методологические принципы анализа качественных данных // Социология: 4М, 2007. - № 25. – С. 70-98.
10. Малес Л.В. Вивчаючи тексти культури: соціокультурний аналіз як пізнавальна стратегія соціології: монографія. Видавництво "КІС"; 2011.
11. Ре-візія історії. Російська історична пропаганда та Україна. — Київ : К.І.С., 2019. — 99 с.
12. Семенова В.В. Качественные методы: Введение в гуманистическую социологию. М., 1998.
13. Страус А., Корбин Дж. Основы качественного исследования: обоснованная теория, процедуры и техники / пер. с англ.. М.: Эдиториал УРСС, 2001.
14. Фабрикант М. Применение нарративного анализа в исследовании больших социальных групп // Психологический журнал, - 2010. - № 1(25). С. 64-68.
15. Штомпка П. Визуальная социология. Фотография как метод исследования. М. – 2007.

10. Додаткові ресурси (за наявності):

1. Google Scholar [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://scholar.google.com.ua>
2. Interpreting Qualitative Data by David Silverman. Student Resources [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://study.sagepub.com/silvermaniqd5e>
3. SAGE Research Methods. Increasing Validity in Qualitative Research [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://methods.sagepub.com/video/increasing-validity-in-qualitative-research>